

Lege

privind controlul provenienței averilor dobândite ilicit

Capitolul I - Dispoziții generale

Art. 1 – Scopul prezentei legi este acela de a asigura protecția relațiilor patrimoniale corecte dintre cetățeni, dintre aceștia și instituțiile statului sau comunitatea din care fac parte, transparența gestionării mandatului încredințat sau obținut prin alegeri libere, combaterea corupției, evazionismului și a practicilor contrar economiei de piață, protecția averilor dobândite în mod licit.

Art. 2 – Prin prezenta lege, se instituie controlul averilor semnificative, în legătură cu care există indicii certe sau notorii că ar proveni din nerespectarea normelor legale sau cu valoare de lege, ori din exercitarea evident neperformantă a unei răspunderi.

Art. 3 – Înțelesul unor termeni prevăzuți în prezenta lege este următorul:

- a) prin *avere semnificativă* se înțelege totalitatea bunurilor și drepturilor cu caracter patrimonial ale unei persoane a căror valoare totală depășește evident nivelul veniturilor declarate, inclusiv dividendele și dobânzile la depozitele bancare;
- b) prin *norme cu valoare de lege* se înțeleg orice reguli sau instrucțiuni ce formează obiectul actelor cu caracter normativ publicate în Monitorul Oficial, precum și – între părți – prevederile contractuale asumate în condițiile legii;
- c) prin *indicii certe* se înțeleg, alternativ sau cumulativ, situații ca: disproporția dintre veniturile declarate și cele materializate în bunuri sau creanțe, comportamentul de rău platnic, existența unor date sau informații despre participarea la comiterea unor acte de corupție;
- d) prin *indicii notorii* se înțelege reputația publică negativă a unei persoane reflectată direct și explicit prin trei sau mai multe mijloace de informare, ori care face obiectul unei sesizări exprese din partea liderilor de opinie ai societății civile;
- e) prin *exercitarea neperformantă a unei răspunderi* se înțelege comportamentul managerial soldat cu unul dintre următoarele rezultate: falimentul sau pericolul de faliment al unei bănci, cooperative de credit, ori societăți comerciale, încheierea unor contracte de achiziții publice evident păguboase pentru instituția publică interesată, licitații trucate sau contestabile, acte de gestiune frauduloasă;
- f) prin *rude* se înțeleg rudele până la gradul al patrulea;
- g) prin *persoane apropiate* se înțeleg persoanele aflate în relații patrimoniale cu persoana cercetată care dovedesc încredere sau afecțiune deosebite, manifestată prin donații, mecenat, împrumuturi acordate fără înscrisuri cu dată certă, conviețuire obișnuită sau ocazională în aceeași unitate locativă.

Art. 4 - Corectitudinea dobândirii averilor se stabilește prin următoarele activități succesive: verificarea prealabilă, controlul exercitat de către comisia de cercetare a modului de dobândire a averii, judecata.

Capitolul II - Verificarea prealabilă

Art. 5 – Verificarea prealabilă se efectuează de către compartimentele special constituite în unitățile Parchetului Național Anticorupție.

Art. 6 – Parchetul Național Anticorupție inițiază verificarea prealabilă a averii ca urmare a sesizărilor primite de la cetățeni, de la instituțiile specializate, precum și din oficiu, pe baza unor indicii certe sau notorii referitoare la actele de corupție sau a actelor doveditoare privind exercitarea nepreformată a unei răspunderi.

Sesizările primite de la cetățeni trebuie să fie scrise și semnate. Verificarea prealabilă va începe după invitarea autorului sesizării și ascultarea lui pentru stabilirea seriozității și veridicității sesizării trimise.

Art 7 - (1)Organele de urmărire penală și instanțele de judecată sunt obligate să sesizeze Parchetul Național Anticorupție asupra datelor și informațiilor rezultate din activitatea de soluționare a cauzelor aflate în competența lor ce indică suspiciuni în legătură cu proveniența unor averi, indiferent de modul de soluționare a procesului penal.

(2)Administrațiile financiare sunt obligate să cerceteze cu mijloace proprii și să comunice Parchetul Național Anticorupție date și informații din care rezultă că practicile evazioniste sau comportamentul de rău platnici aparțin unor persoane cu avere sau venituri personale disproporționate.

(3)Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare, oficiile registrului comerțului și societățile de lichidare sunt obligate să sesizeze Parchetul Național Anticorupție cu datele și informațiile din care rezultă indicii certe despre dobândirea unor averi de către persoanele care au cauzat falimentul unor bănci, cooperative de credit ori societăți comerciale sau nu au rambursat creditele bancare.

Art. 8 – În cadrul verificărilor prealabile, procurorul Parchetului Național Anticorupție ascultă persoane - inclusiv persoana verificată - poate solicita înscrisuri, dispune expertize, folosind numai mijloacele de probă admise de lege, în condițiile procedurale legale.

Ascultările se fac după punerea în vedere a dispozițiilor art. 260, 261, 292 din codul penal.

Art. 9 – Verificarea prealabilă este finalizată prin ordonanță de admitere sau respingere a sesizării, în funcție de rezultatul verificărilor.

Art. 10 – Ordonanța de admitere a sesizării se înaintează comisiei de cercetare a modului de dobândire a averii de pe lângă curtea de apel, împreună cu probele administrate în timpul verificărilor prealabile.

Este competentă teritorial, comisia de cercetare a modului de dobândire a averii de pe lângă curtea de apel în a cărei rază de jurisdicție se află deschis rolul pentru perceperea impozitului unic pe venit.

Art. 11 – Activitatea comisiei de verificare, precum și verificările prealabile efectuate de Parchetul Național Anticorupție nu sunt publice. Aceste instituții pot informa societatea civilă numai cu privire la existența sau inexistența unui dosar de verificare.

Art. 12 – Prin derogare de la dispozițiile art 10 alin.(1), procurorul poate reține din dosarul înaintat comisiei, dovezile care ar divulga surse de informații ce se cer protejate, însă fără a le putea invoca în probatoriu.

Capitolul III- Controlul exercitat de către comisia de cercetare a modului de dobândire a averii

Art. 13 – (1)Comisia de cercetare a modului de dobândire a averii este formată din: 2 judecători desemnați de președintele curții de apel, din care unul este președintele comisiei, un procuror din cadrul parchetului care funcționează de pe lângă curtea de apel,

2 funcționari publici desemnați de autoritatea teritorială de ordine publică, un inspector al direcției județene a finanțelor publice și un comisar al gărzii financiare.

(2) Președintele și membrii comisiei sunt desemnați pe o perioadă de 4 ani.

(3) Comisia are un secretar desemnat de președintele curții de apel, dintre grefierii acestei instanțe, fără drept de vot.

Art. 14 – Pentru motive temeinice, verificarea corectitudinii dobândirii averii se poate extinde, în cadrul aceluiași dosar, la rudele și persoanele apropiate persoanei cercetate.

Art. 15 - (1) Comisia se poate sesiza și din oficiu în cazul situațiilor prevăzute la art. 3 lit. d și e din prezenta lege.

(2) În această situație comisia va solicita înainte de începerea activității de cercetare, ordonanța de admitere de la Parchetul Național Anticorupție.

Art. 16 - Primind ordonanța de admitere, comisia va cita persoana la care aceasta se referă și îi va solicita o declarație pe proprie răspundere care să cuprindă bunurile dobândite, bunurile înstrăinate indiferent de titlu precum și veniturile realizate în perioada supusă cercetării.

Dacă apreciază necesar, comisia poate dispune inventarierea tuturor bunurilor persoanei cercetate.

Art. 17 - (1) Comisia poate solicita organelor de poliție și / ori celor fiscale efectuarea unor verificări prealabile în vederea confirmării realității afirmațiilor făcute prin sesizare.

(2) Comisia poate solicita relații privitor la averea cercetată, de la orice organ de stat, instituție bancară ori societate comercială.

(3) Comisia poate dispune efectuarea unor expertize de evaluare a bunurilor a căror dobândire este cercetată. Cheltuielile legate de aceste expertize sunt suportate din fondurile Ministerului Justiției iar în situația în care dobândirea averii nu este justificată, prin hotărârea instanței vor cădea în sarcina celui cercetat.

Art. 18 - În cazul în care achiziționarea unui bun este justificată prin donații din străinătate acestea pot fi luate în considerație doar în baza unor acte de donație autentificate ori în urma confirmării, solicitate pe cale oficială, din partea organelor fiscale din țara de domiciliu a donatorului.

Art. 19 - Dacă din cercetările comisiei rezultă că unele bunuri ale persoanei cercetate au fost dobândite pe numele unor interpuși, cercetările pot fi extinse și asupra acestora.

Cercetările pot fi extinse, în aceleași condiții ale legii, și cu privire la persoanele, cetățeni români și apatrizi, ori cetățeni străini cu domiciliul în România, care au efectuat în favoarea persoanelor cercetate acte de donație care ridică suspiciuni.

De asemenea, cercetările pot fi extinse și asupra dobândirii de către persoana cercetată a unor bunuri care au fost înstrăinate până la momentul cercetării.

Art. 20 - Dacă se constată că întocmirea de către persoana cercetată a unor acte simulate ori a unor acte de înstrăinare cu preț vădit exagerat față de cotația pieței, acestea sunt supuse anulării.

Art. 21 - Dacă persoana cercetată nu justifică dobândirea legală a bunurilor dobândite și a sumelor depuse și / ori investite, comisia va lua în calcul, adăugând la valoarea nejustificată, și cheltuielile efective (dovedite cu acte) suportate de cercetat în perioada supusă cercetării (taxe, impozite, prime de asigurare, cheltuieli pentru încălzire, energie electrică, gaze, apă, salubritate, telefon, transport, abonamente, etc.) precum și a unei sume rezonabile necesare persoanei cercetate și a membrilor de familie cu care gospodărește pentru asigurarea traiului zilnic (alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, etc.).

Art. 22 – Dreptul de apărare este garantat în toate etapele și activitățile de stabilire a corectitudinii dobândirii averilor.

Art. 23 -(1) Dacă cel cercetat justifică dobândirea averii, comisia emite, în baza votului majorității membrilor săi, ordonanța de clasare, care se comunică părților de pe lângă curtea de apel, în raza căreia funcționează comisia respectivă.

(2) Împotriva ordonanței de clasare a comisiei de cercetare a modului de dobândire a averii părțile interesate pot formula recurs la Curtea Supremă de Justiție care se pronunță în termen de 10 zile de la comunicare.

Art. 24 - În cazul în care, cu majoritate de voturi, comisia constată că veniturile obținute de persoana cercetată nu acoperă cheltuielile necesitate pentru dobândirea bunurilor pe care le are în patrimoniu la momentul cercetării, sesizează instanța corespunzătoare.

Sesizarea instanței se face printr-o ordonanță motivată în care sunt consemnate constatările comisiei și eventualele opinii separe, înaintată secției civile a tribunalului, printr-o adresă semnată de judecătorul delegat, în calitate de președinte al comisiei.

Capitolul IV - Judecata

Art. 25 - Ordonanța de motivare a comisiei constituie actul de sesizare al instanței.
Probe administrate în fața comisiei sunt dobândite pentru instanță.

Art. 26 - (1) Judecarea cauzelor se face conform dispozițiilor procedurii civile.
(2) Participarea procurorului este obligatorie.
(3) Cauzele vor fi judecate în regim de urgență.

Art. 27 - Persoana cercetată poate solicita în instanță în vederea combaterii ordonanței de motivare orice fel de probe noi.

În situația în care se solicită noi expertize, costul acestora va fi suportat de persoana cercetată.

Art. 28 - Dacă în fața instanței, persoana cercetată justifică proveniența licită a averii, instanța va dispune închiderea dosarului.

Art. 29 - (1) Dacă în urma administrării probelor, se constată bunuri sau valori a căror dobândire nu poate fi justificată, instanța dispune să se instituie sechestrul asupra bunurilor și a conturilor persoanei cercetate, acestea putând fi confiscate în întregime sau până la confluența contravalorii sumei reprezentând bunuri dobândite ilicit, sau reprezentând cotravalorea pagubei pricinuite.

(2) Dacă din cercetările efectuate rezultă instituția păgubită, bunurile și valorile confiscate vor fi redată patrimoniului acesteia. În celelalte cazuri, sumele de bani disponibilizate precum și cele rezultate din valorificarea bunurilor sechestrate vor fi virate la bugetul de stat. Valorificarea bunurilor va fi efectuată prin intermediul Autorității de Valorificare a Activelor Bancare.

Art. 30 - (1) Hotărârea primei instanțe poate fi atacată cu recurs de persoana cercetată precum și de instituțiile și persoanele interesate.

(2) Termenul de declarare a recursului este de 10 zile de la data comunicării hotărârii în cazul persoanei cercetate, respectiv de la pronunțare în celelalte cazuri, termen în care trebuie depuse și motivele de recurs.

Art. 31 - Dacă din probele administrate în fața comisiei ori a instanței rezultă săvârșirea, de către persoana cercetată ori de altă persoană a unei fapte penale, președintele completului de judecată are obligația de a sesiza organul de urmărire penală competent.

Capitolul V- Declararea averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere

Art. 32 - Se instituie obligația declarării averii pentru demnitari, magistrați, persoane cu funcții de conducere și de control prevăzute în prezenta lege și pentru funcționarii publici precum și procedarea controlului averilor acestora în cazul în care există dovezi certe ca anumite bunuri ori valori au fost dobândite ilicit.

Art. 33 - Președintele României, deputații, senatorii, membrii Guvernului, secretarii de stat precum și cei asimilați acestora, magistrați, consilierii județeni și locali, primarii, prefecții, subprefecții, persoanele cu funcții de conducere și de control și funcționarii publici care își desfășoară activitatea în cadrul autorităților publice centrale ori locale sau în cadrul instituțiilor publice, membrii consiliilor de administrație și persoanele care dețin funcții de conducere, de la director, inclusiv, în sus, în cadrul regiilor autonome de interes național sau local, companiilor și societăților naționale, societăților comerciale la care statutul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, instituțiilor publice implicate în realizarea procesului de privatizare, Băncii Naționale a României, băncilor la care statul este acționar majoritar, precum și persoanele prevăzute în alte acte normative, au obligația să-și declare averea, în condițiile prezentei legi.

Art. 34 - Persoanele prevăzute la art.33 din prezenta lege își vor publica bunurile și valorile mobiliare și imobiliare deținute, în termen de 30 de zile de la numirea sau validarea în funcție.

Art. 35 - Declarația de avere se face în scris pe propria răspundere și cuprinde: bunurile proprii, bunurile comune și cele deținute în indiviziune precum și cele ale copiilor aflați în întreținere potrivit modelului prevăzut în anexă care face parte integrantă din prezenta lege.

În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele prevăzute la art. 33 din prezenta lege, vor depune declarațiile de avere la Monitorul Oficial în vederea publicării.

Art. 36 - Persoanele prevăzute la art.33 din prezenta lege au obligația ca la încetarea mandatului sau la încetarea activității, în termen de 30 de zile, să depună o nouă declarație la Monitorul Oficial cu privire la averea pe care o dețin la data încetării activității sau a mandatului.

Art. 37 - Persoanele prevăzute la art.33 din prezenta lege, a căror avere a fost declarată nejustificată printr-o hotărâre judecătorească, irevocabilă, sunt considerate incompatibile cu funcțiile deținute.

Capitolul V - Sancțiuni

Art. 38 - Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute în art. 32 - 37 din prezenta lege, din motive imputabile, aduce după sine declanșarea din oficiu a procedurii de control.

Art. 39 - Formularea cu rea credință a unei sesizări în condițiile prezentei legi se sancționează conform art. 259 cod penal.

Art. 39 - Formularea cu rea credință a unei sesizări în condițiile prezentei legi se sancționează conform art. 259 cod penal.

Art. 40 - Înstrăinarea fără acordul comisiei ori a instanței sau distrugerea unor bunuri, pe parcursul cercetării ori judecării cauzei, în scopul eludării cercetării modului de dobândire a acestora, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani.

Cu aceeași pedeapsă se sancționează înstrăinarea ori distrugerea bunurilor aflate sub sechestru.

Art. 41 - Fapta martorului care în fața comisiei de cercetare ori a instanței de judecată face afirmații mincinoase ori ascunde împrejurări esențiale pentru soluționarea cauzei se pedepsește conform art. 260 cod penal.

Art. 42 - Omisiunea sesizării organelor penale de către președinții completelor de judecată cu privire la faptele penale constatate cu ocazia judecării se pedepsește conform art. 263 alin. (2) cod penal.

Capitolul VI - Dispoziții finale

Art. 43 - Prevederile prezentei legi se aplică tuturor cetățenilor români cu privire la averile dobândite în România și în străinătate precum și apatrizilor și cetățenilor străini, indiferent de domiciliu, cu privire la averile dobândite în România.

Art. 44 - Fac obiectul prezentei legi, averile dobândite începând cu data de 22 decembrie 1989.

Art. 45 - Prezenta lege intră în vigoare după 30 zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial.

Art. 46 - La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr. 115/1996 privind declararea și controlul averilor demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere și a oricăror alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

Președinte, VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României .

Președinte, NICOLAE VĂCĂROIU

DECLARAȚIE DE AVERE

Subsemnatul, având funcția de
la, declar, pe propria răspundere, că
împreună cu familia *) am următoarea avere:

I. Imobile **):

1. Terenuri (agricole, forestiere, intravilane, lacu de apă): în suprafață de:

2. Clădiri:

2.1. Locuințe:

Nr.

Suprafața
construită

Valoarea de
impozitare

- apartament

- vilă

- casă de odihnă

2.2. Spații comerciale sau de producție

II. Asociat / acționar în societăți comerciale; alte activități cu scop lucrativ:

1. Societăți comerciale **):

- denumirea și capitalul social (pentru fiecare), precum și numărul părților
sociale / acțiunilor deținute, după caz:

2. Alte activități cu scop lucrativ:

- denumirea și profitul net anual

III. Bunuri mobile:

1. Autovehicule/autoturisme, tractoare, mașini agricole, șalupe iahturi etc:

2. Depozite în valută în străinătate ce depășesc echivalentul a 10.000 Euro:

3. Depuneri la C.E.C., bănci comerciale, fonduri de investiții ::

- în lei - care depășesc 500.000.000 lei

- în valută - care depășesc echivalentul a 10.000 Euro:

4. Creanțe cu o valoare de peste 500.000.000 lei:

6. Obiecte din aur, argint, platină și pietre prețioase, cu valoare de peste
100.000.000 lei fiecare:

7. Alte bunuri producătoare de venituri nete de peste 100.000.000 lei pe an.

Prezenta declarație constituie act public și răspund, conform legii penale, pentru
inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor.

Data

Semnătura